

Til: Statsminister Jens Stoltenberg
Finansminister Kristin Halvorsen
Miljøvernminister Helen Bjørnøy
Olje- og energiminister Odd Roger Enoksen
Samferdselsminister Liv Signe Navarsete
Landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen

Behov for føringer for importert biodrivstoff

Denne våren behandles ulike planer for å redusere utslippene av klimagasser i Norge. Et viktig tiltak, både i sektorvise klimahandlingsplaner og Lavutslippsutvalgets innstilling, er en overgang fra fossilt drivstoff til biodrivstoff. I dette felles innspillet vil miljøorganisasjonene gi en klar støtte til satsing på miljøvennlig biodrivstoff. Samtidig vil vi understreke behovet for at regjeringen parallelt med innfasingen av biodrivstoff starter arbeidet med å utvikle miljøkrav til biodrivstoffet som skal benyttes i Norge. Slike krav kan komme som lovregulering knyttet til import av alt biodrivstoff, eller oppfyllelse av miljøkrav kan stilles som betingelse for avgiftsfritak.

Mer bruk av biomasse i energiforsyningen er god klimapolitikk og økt innfasing av biodrivstoff er et avgjørende klimatiltak. Uten å tape av syne det overordnede behovet for å redusere det totale drivstofforbruket i Norge, er det nødvendig å erstatte det fossile drivstoffet med mer miljøvennlige energikilder. Men som all fornybar energiproduksjon, kan også produksjon av biodrivstoff få utilsiktede negative konsekvenser for miljø, menneskerettigheter og sosial utvikling dersom det ikke stilles krav til produksjonen.

Parallelt med innfasingen av biodrivstoff, bør regjeringen derfor utvikle krav til at produksjonen av biodrivstoff 1) ikke overstiger et fastsatt maksimumsnivå for klimagassutslipp, som tar i betraktning samlede utslipp for hele produksjonskjeden (livssyklusanalyse), 2) ikke medfører vesentlig tap av biologisk mangfold ved for eksempel hogst av regnskog, og 3) ikke skjer på en måte som medfører brudd på menneskerettighetene.

To eksempler på hvordan produksjon av biomasse som det er aktuelt å benytte i biodrivstoff-produksjon kan ha utilsiktede negative konsekvenser illustrerer dette:

- Oljepalmer og nedhogging av regnskog i Sørøst-Asia
Etablering av oljepalmeplantasjer er en av de viktigste årsakene til at regnskogen i Sørøst-Asia ødelegges. Dette gjelder særlig i Indonesia og Malaysia, som er verdens to største produsenter av palmeolje. Det foreligger i dag store ekspansjonsplaner i oljepalmesektoren i disse landene, og dette er i stor grad knyttet til ønsket om å produsere bioenergi. Dette vil føre til tap av store, umistelige naturverdier, alvorlige sosiale konflikter og ikke minst enorme CO₂-utslipp fra ødelagt skog og jordsmonn. Dette blir også framhevet i en helt fersk rapport fra UNEP. Av kvalitetsårsaker er det lite aktuelt å benytte store mengder palmeolje i biodiesel i Norge, men myndighetene bør likevel etablere krav som forhindrer bruk av palmeolje i norsk biodiesel.
- Soya som drivkraft bak nedhoggingen av brasiliansk Amazonas
Soyadyrking er en hovedårsak til avskogingen i brasiliansk Amazonas. Over halvparten av avskogingen i Brasil de siste årene har skjedd i delstaten Mato Grosso, og det er i denne delstaten

soyaproduksjonen har hatt størst utbredelse det siste tiåret. Også i de fleste andre delstater med mye avskoging er ekspansjon av soyaproduksjon en av de viktigste drivkreftene. Det er nå konkrete planer om å starte raffinering av biodiesel i Norge, basert på importert soya. Norske myndigheter bør derfor utvikle og etablere krav til opprinnelsen til soya som skal brukes i norsk biodiesel.

Det er et åpenbart dilemma dersom en overgang til biodrivstoff for å redusere utslipp av CO₂ i Norge og andre vestlige land fører til avskoging og økte CO₂-utslipp i tropiske land. Avskoging, i all hovedsak i tropene, anslås å stå for ca. 20 prosent av de globale CO₂-utslippene. Avskoging, og ikke bruk av fossile brensler, er den desidert viktigste årsaken til klimagassutslippene i store utslippsland som Brasil og Indonesia.

Disse problemstillingene må tas alvorlig og adresseres av norske myndigheter. Samtidig må vi understreke at det er fullt mulig å satse på biodrivstoff uten å bidra til slike uønskede skadevirkninger som er beskrevet ovenfor. Det er store forskjeller innen produksjon av biodrivstoff, både med hensyn til hva slags avlinger som dyrkes, produksjonsmåte og ikke minst hvilke arealer som brukes. I deler av Afrika dyrkes det en buskvekst som kalles jatropha. Denne busken vokser i svært tørr og næringsfattig jord som ikke egner seg for matproduksjon. I tillegg til å forhindre erosjon gir den også en oljeavling som kan benyttes til biodieselproduksjon. Dette er bare ett av mange mulige eksempler på miljøvennlige måter å produsere biodrivstoff på. Et annet eksempel er biodrivstoff basert på ulike former for organisk avfall. Det aller meste av verdens biodrivstoffproduksjon har ikke negative sideeffekter av den type vi tar opp i dette brevet, men gir tvert i mot positive lokale ringvirkninger. Men for å forsikre oss om at biodrivstoff som brukes i Norge er så miljøvennlig som mulig, bør Norge sørge for at det legges føringer for importert biodrivstoff.

Konklusjon

Norge har et godt utgangspunkt for å satse på miljøvennlig biodrivstoff som unngår utilsiktede negative miljøkonsekvenser. Det eksisterende avgiftsfritaket og eventuelle nye incentiver for biodrivstoff må knyttes til konkrete krav om at produksjonen av biodrivstoff skal være reelt miljøvennlig. Hovedelementer i disse kravene må være at:

- Det må etableres et maksimumsnivå for tillatte klimautslipp fra produksjonen av biodrivstoff, basert på livssyklusanalyser.
- Produksjonen av biodrivstoff må ikke ha bidratt til tap av vesentlige naturverdier og biologisk mangfold, som for eksempel nedhogging av regnskog.
- Produksjonen av biodrivstoff må ikke innebære brudd på grunnleggende menneskerettigheter, deriblant urfolks landrettigheter.

Miljøkrav av denne typen bør utvikles for annen handel også. Men gjennom å gjøre avgiftsfritak på biodrivstoff avhengig av dokumentert oppfyllelse av miljøkrav, har Norge en spesielt god mulighet til få disse tiltakene satt ut i livet.

Satsing på biodrivstoff er et avgjørende klimatiltak, men regjeringen må sørge for at biodrivstoff som brukes i Norge har blitt produsert på en måte som ikke fører til skade på natur og mennesker andre steder på kloden.

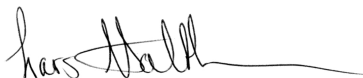
Vennlig hilsen,

Lars Løvold
Regnskogfondet

Einar Håndlykken /sign.
Zero

Lars Haltbrekken
Norges Naturvernforbund

Bård Lahn /sign.
Natur og Ungdom